

RADNIČNÉ NOVINY

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

05

Ročník XV.
máj 2021

NAŠE MESTO NIE JE LEN ROZKVITNUTÉ A ZELENŠIE, ALE AJ ČISTEJŠIE

Strana 4 - 5

Informácie z MsÚ

Ak ste sa ešte nesčítali, môžete tak urobiť do 12. júna prostredníctvom kontaktných miest alebo mobilných asistentov.

Strana 3

Samospráva

Pri separovaní odpadu je dôležitý aj postup. Ako správne triediť plasty, papier či kovy, aby sme ušetrili miesto v kontajneroch?

Strana 6

Šport

Ani tento rok sme nezabudli na najlepších športovcov, ktorí aj počas pandémie reprezentovali naše mesto.

Strana 13

EYOF pod záštitou prezidentky republiky

Európsky olympijský festival mládeže nie je iba o mladých športovcoch a ich súťažiach. Do organizátorského mesta a regiónu prináša viaceré zaujímavé aktivity, z ktorých profitujú predovšetkým obyvatelia. Nad XVI. letným EYOF, ktorý sa v Banskej Bystrici uskutoční od 24. do 30. júla 2022 prevzala záštitu prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová.

Prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová vyhovelá prosbe organizátorov EYOF 2022 Banská Bystrica, ktorí ju po-

nát nad najväčším multišportovým podujatím v doterajšej histórii samostatného Slovenska. Zástupcovia prezidentskej kancelárie už listom informovali organizačný výbor o rozhodnutí hlavy štátu. V žiadosti o prevzatie záštity primátor Banskej Bystrice a prezident organizačného výboru EYOF 2022 Banská Bystrica Ján Nosko, prezident Slovenského olympijského a športového výboru Anton Siekel a výkonný riaditeľ EYOF 2022 Banská Bystrica Peter Hamaj vyzdvihli význam podujatia, zameranie na celý región Stredného Slovenska, a predovšetkým pozitívne vplyvy predošlých Európskych olympijských festivalov mládeže na športovanie a pohybové aktivity detí v organizujúcich mestách. V liste pre prezidentku vyjadrili odhodlanie, aby z podujatia profitovali nielen Banská Bystrica a jej

región, ale aby sa posilnil aj význam športu a pohybových aktivít na Slovensku. Najvyšší predstavitelia organizačného výboru zároveň pozvali Zuzanu Čaputovú aj na osobnú účasť na budúcoročnom podujatí a podporu nielen slovenských športovcov, ale aj pretekárov z celej Európy či stovky dobrovoľníkov.

EYOF zároveň vzdeláva o hodnotách

Medzi podporné projekty patrí aj školský Program vzdelávania o olympijských hodnotách (OVEP). U žiakov, študentov i pedagógov banskobystrických základných a stredných škôl si už našiel svoje miesto a na aktivitách sa zúčastňujú aj stovky ďalších záujemcov z celého Slovenska. V rámci programu OVEP začal organizačný výbor EYOF v spolupráci so Slovenským olympijským a športovým výborom organizovať od januára 2021 vlastné webináre, ktoré sa zameriavajú napríklad na oblasť olympijských hodnôt, fair play, antidopingu, výživy i environmentálnej výchovy. Zvolená forma online aktivít sa osvedčila. Na webináre sa počas prvého štvrtroka zaregistrovalo takmer 1600 účastníkov z radov žiakov a študentov základných a stredných škôl, ako aj pedagógov, trénerov či pedagogických pracovníkov centier voľného času. „S našimi

projektmi a programom OVEP sa nám podarilo osloviť základné i stredné školy nielen z Banskej Bystrice, ale z celého Slovenska. Prechod do online prostredia nám umožnil zvýšiť počet adresátov celého programu. Na webináre máme zo školského prostredia veľmi priaznivé ohlasy. V ich organizácii budeme pokračovať do konca školského roka, počas mája nás čaká päť webinárov, v júni ďalšie tri,“ povedala riaditeľka oddelenia olympizmu Slovenského olympijského a športového výboru Ivana Motolíková. Veľkému záujmu sa tešia webináre z oblasti environmentálnej výchovy. Zamerané sú na rôzne aktivity trvalej udržateľnosti. Cieľom je vzdelávať účastníkov, inšpirovať ich a rozvíjať ich schopnosti v oblasti ochrany životného prostredia, zlepšovania života a udržateľnosti. Webináre sú zároveň určené aj pre širokú verejnosť. Ponuka všetkých webinárov, Školského programu i ďalších aktivít je na webe podujatia www.eyof2022.com, kde nájdete aj všetky potrebné informácie, ako sa stať dobrovoľníkom v prípade, že chcete byť súčasťou tohto jedinečného podujatia.

Tím EYOF

Verejnosť bude môcť navrhnúť, čo by malo v budúcnosti vzniknúť v areáli Medeného hámra

Začiatkom mája sa uskutočnilo ďalšie zasadnutie pracovnej skupiny, ktorej aktivity smerujú k záchrane historickej a kultúrnej pamiatky Medeného hámra. Hlavnou úlohou členov bude v najbližšom období naštartovať participatívny proces a zapojiť verejnosť, subjekty občianskeho a súkromného sektora i ďalších partnerov do procesu tvorby zámeru využitia tohto areálu. Najvýznamnejšia technická pamiatka Banskej Bystrice s medzinárodným významom, a jedna z posledných stôp našej banskej histórie, má pre rozvoj cestovného ruchu veľký význam. Samospráva preto vyvíja aktivity na prípravu a nadobudnutie dvoch zo štyroch existujúcich objektov Medeného hámra a pozemkov pod nimi do majetku mesta. Na ich odkúpenie odsúhlasilo mestské zastupiteľstvo 250 000 eur. Tím nadšencov pre záchranu historického areálu zároveň pracuje na ďalších krokoch. V čo najkratšom čase sa pracovná skupina zameria na naštartovanie participatívneho procesu,

ktorý by mal trvať približne pol roka. Do rozhodovania o tom, čo by malo v lokalite tejto najstaršej technickej pamiatky vzniknúť, chce pracovná skupina zapojiť Banskobystričanky a Banskobystričanov i širokú odbornú verejnosť. Veria, že vďaka tomu získajú adekvátne výsledky a názory ľudí im ukážu, čo by chceli v tomto priestore mať. Členovia skupiny tiež plánujú osloviť nezávislý kolektív architektov a sociológov, ktorí sa zaoberajú urbanizmom a zapájaním verejnosti do tvorby verejných miest. Pre správne zadefinovanie celkového zámeru pôjde o odborníkov, ktorí nepôsobia v meste pod Urpínom a nie sú s ním nijako spätí. Kolektív odborníkov začne so zhromažďovaním rôznych informačných zdrojov o Medenom hámri. Do polovice júna by mal byť pripravený online dotazník sprístupnený verejnosti minimálne počas jedného mesiaca. Nasledovalo by jeho vyhodnotenie a zverejnenie, v septembri by sa skupina chcela zamerať na prípravu rozhovorov s historikmi i archi-

Foto: MŠÚ BB

tektmi, ktorí majú k téme smerovania Medeného hámra tiež čo povedať. Všetky názory a zistenia poslúžia ako podklad pre ďalšie rozvojové aktivity. Prostredníctvom sociálnych sietí chce pracovná skupina zároveň priťahovať ľuďom historické články o Medenom hámri, aby sa o ňom verejnosť dozvedela čo najviac. V určitom štádiu sa bude uvažovať aj o vyhlásení verejnej zbierky na záchranu tejto historickej pamiatky.

mar

Informácie z mestského úradu

01. Dosčítajte sa - hrozí vám pokuta!

Aj napriek tomu, že už sa sčítalo 90 percent obyvateľov, stále nemáme potrebných sto percent. Aj v našom meste preto momentálne prebieha asistované sčítanie, ktoré sa začalo 3. mája 2021 a potrvá do 13. júna 2021. Týka sa obyvateľov, ktorí majú trvalý, prechodný alebo obvyklý pobyt na území Banskej Bystrice. Sčítanie obyvateľov je povinné a pri nesplnení si tejto povinnosti vám hrozí pokuta do výšky 250 eur.

Kto sa zabudol sčítať?

Podľa monitoringu sú to prevažne cudzinci, študenti s pobytom na území mesta či maloleté deti, ktoré rodičia väčšinou uviedli len vo svojom e-formulári, namiesto toho, aby ich podľa rodného čísla sčítali v samostatnom e-formulári. Ak patríte k takýmto prípadom aj vy, nezabudnite navštíviť kontaktné miesta alebo si vybaviť termín návštevy mobilného asistenta, ktorý vás príde dosčítať.

Kontaktné miesta

Kontaktné miesta budú dostupné do 12. júna 2021. Môžete ich navštíviť osobne počas úradných hodín alebo využité zverejnené telefónne čísla, aby ste si dohodli termín stretnutia s mobilným asistentom. Upozorňujeme, že každý mobilný asistent je riadne označený a má k dispozícii preukaz, na základe ktorého si môžete overiť jeho totožnosť. Mobilný asistent nebude žiadať nijakú finančnú hotovosť a ani to, aby ste odovzdali a podpísali akékoľvek dokumenty.

Matričný úrad a Klientske centrum

- Mestský úrad, Československej armády 26, pracoviská č. dv. 85, 78, 77 a 52, 54
- tel.: 048/4330720 – 1, 4330725, 4330726

Úradné hodiny:

Pondelok	7:30 – 15:00
Utorok	7:30 – 15:00
Streda	7:30 – 16:00
Štvrtok	7:30 – 15:00
Piatok	7:30 – 15:00
Sobota	zatvorené

Radnica

- Nám. SNP 1, Informačné centrum
- tel.: 048/4155085

Úradné hodiny:

Pondelok	8:00 – 17:00
Utorok	8:00 – 17:00
Streda	8:00 – 17:00
Štvrtok	8:00 – 17:00
Piatok	8:00 – 17:00
Sobota	9:00 – 14:00

Asistované sčítanie bude prebiehať v súlade s covid automatom a v súčinnosti s RÚVZ. Dajte si pozor aj na podvodníkov. V prípade pokuty za nesčítanie sa ju mesto či obec vždy udelí len písomne. Ak by ju od vás požadoval niekto iný, neplaťte ju a bezodkladne kontaktujte políciu na čísle 158.

Matričný úrad a ohlasovňa pobytu, MsÚ BB

02. Obnovené škôlky dosahujú významné úspory na energiách a prevádzkových nákladoch

Mesto Banská Bystrica má za sebou päť úspešne zrealizovaných projektov financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov zameraných na obnovu budov a úsporu energií, vďaka čomu sa znížili náklady na ich prevádzku. V záujme samosprávy je v tomto trende pokračovať a v novom programovom období využiť príležitosti získať ďalšie eurofondy na obnovu svojich nehnuteľností. Aby bolo mesto čo najlepšie pripravené, podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok z Operačného programu Kvalita životného prostredia na vypracovanie energetických auditov 33 objektov vo vlastníctve mesta. Počas minulých rokov bolo mesto úspešné a získalo eurofondy na komplexnú rekonštrukciu niekoľkých materských škôl. Okrem rozširovania kapacít sme sa zamerali na zníženie energetickej náročnosti objektov škôlok, čo nám prinieslo už aj prvé výsledky. Nielenže sme v uplynulom roku ušetrili na energiách, ale dokázali sme znížiť náklady na prevádzku obnovených škôlok o viac ako 60 000 eur. Stavebné práce v projektoch znižovania energetickej náročnosti sa zamerali na zateplenie, výmenu okien, dverí, zdrojov osvetlenia. Komplexne sa obnovil vykurovací systém a systém distribúcie teplej vody. Zároveň sa inštaloval systém núteného vetrania s rekuperáciou, tepelné čerpadlá a merače riadenia spotreby energie. Výsledky v podobe úspor energií sa začali prejavovať okamžite. Za rok 2020 mesto v obnovených materských školách ušetrilo spolu 654 MegaWathodín tepelnej energie pre potreby ústredného kúrenia a teplej úžitkovej vody. V porovnaní s rokom 2017, keď sme sa rozhodli ísť do týchto projektov, dosahuje úspora v teple 52 percent, čo vo finančnom vyjadrení znamená zníženie nákladov na prevádzku v desaťtisícoch eur. Pri sledovaní vplyvu na životné prostredie môžeme konštatovať, že sme znížili množstvo emisií

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

MÁJ 2021

CO₂ o 130 ton. Obnovovať budovy v majetku mesta, znižovať spotrebu základných energií, šetriť finančné prostriedky znižovaním prevádzkových nákladov a v maximálnej miere prispievať k zníženiu uhlíkovej stopy a ochrane životného prostredia, to je cesta, v ktorej chce Banská Bystrica pokračovať. Žiada preto o eurofondy na vypracovanie energetických auditov svojich budov. Tieto audity budú zamerané na možnosť využitia Garantovanej energetickej služby, ktorá bola v minulosti na verejnosti známa ako EPC projekty – Energy Performance Contracting. Pomenovanie sa síce zmenilo, no podstata zostala tá istá. Investičný náklad a služby s tým spojené sú splácané z dosiahnutých úspor. Audítor bude musieť posúdiť aktuálny stav budovy a navrhnúť opatrenia nielen na zníženie energetickej náročnosti, ale i zväziť možnosť využitia obnoviteľných zdrojov energie.

Odbor rozvojových aktivít mesta, MsÚ BB

03. Plaváreň na Štiavničkách je zatiaľ sprístupnená len pre tréningovú činnosť

Na základe vyhlášky hlavného hygienika SR zo 7. mája 2021 mohla mestská obchodná spoločnosť MBB, a. s. od pondelka, 10. mája 2021 sprístupniť banskobystrickú plaváreň na Štiavničkách len pre individuálnu športovú a tréningovú činnosť registrovaných športovcov. Znamená to, že počas celej otváracie doby plavárne bol v tomto období k dispozícii jedine 50 metrový plavecký bazén rozdelený na 8 plaveckých dráh. „Maximálna povolená kapacita pre 50-metrové bazény je aktuálne pre okresy v II. stupni varovania COVID AUTOMATU, do ktorého spadá aj Banská Bystrica, 6 plavcov na 1 dráhu. Relaxačný a detský bazén zostávajú vypustené, parná sauna a pitné fontánky sú vypnuté. Denne nás oslovujú obyvatelia, kedy sprístupníme plaváreň pre širokú verejnosť. Čakáme na ďalšie uvoľnenie opatrení, preto treba ešte vydržať. Keď budeme mať potvrdené, že môžeme naplniť kapacitu plavárne minimálne na polovicu, otvoríme aj pre širokú verejnosť,“ uviedol Dušan Argaláš, riaditeľ MBB, a. s. v čase uzávierky našich novín dňa 10. mája 2021. Počas plávania je potrebné dodržiavať predpísaný smer plávania a dostatočné vzdialenosti medzi plavcami v dráhe, ako aj po tréningovej činnosti v interiéri plavárne. Akonáhle ďalšie uvoľňovanie opatrení dovoľí naplniť kapacitu obľúbeného športoviska Banskobystričanov aspoň na polovicu, plaváreň bude otvorená aj pre širokú verejnosť. V čase uzávierky májových Radničných novín táto alternatíva nebola možná. Aktuálne informácie však vždy nájdete na stránke www.plavarenstiavnicky.sk.

MBB, a.s.

Názory poslancov

Medzi časté problémy v našom meste patria aj preplnené stojiská kontajnerov, najmä nádob triedeného odpadu. Dôvodom je veľa-krát nesprávne znehodnocovanie plastov, kovov či papiera. Počas posledných týždňov sa preto zamestnanci mesta venujú osвете a tento problém analyzujú priamo v teréne, pričom uskutočnili niekoľko pokusov. K čistejšiemu okoliu pravidelne prispieva aj akcia Za krajšie mesto. Aj napriek tomu, že tento rok nebola hromadná, obyvateľom sa podarilo zaplniť viac ako sto veľkokapacitných kontajnerov. Vďaka rôznym iniciatívam ľudí a organizácií sa tiež čistilo viacero lokalít a nechýbala ani výsadba kvetinových záhonov a stromov. K ekologickému zmýšľaniu by malo prispieť aj podujatie EYOF 2022. Poslancov sme sa opýtali, ako vnímajú zelené aktivity v Banskej Bystrici. Tento mesiac nám odpovedali Ľudvik Nábělek, Radovan Ocharovich a Marcel Pecník.

Ľudvik Nábělek

Naše mesto poskytuje ideálne možnosti pre zelené vyžitie sa obyvateľov. Prakticky zovšadiaľ máme len pár minút do prírody a aj v centrálnych partiách sú zelené plochy ponúkajúce okamžitý relax a rekreáciu. Na aprílovom zasadnutí mestského zastupiteľstva sa schválením návrhu na predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok podarilo urobiť zásadný krok k revitalizácii obľúbeného miesta Bystričanov – ikonického mestského parku. Verím, že aj neveľká (no hlasná) skupina neprajníkov konečne prestane hádzať poľená do cesty tejto významnej akcii. Ďalším krokom k zlepšovaniu kvality života sú iniciatívy mesta zamerané na problematiku triedenia odpadu. Vítam osvetové aktivity o správnom narábaní s triedeným odpadom a všetkých prosím o dôsledné dodržiavanie inštrukcií vedúcich k efektívnejšiemu využívaniu kapacít nádob. Keď sme schopní realizovať A, t. j. odpad triediť, nemalo by byť problémom ani B, teda pripraviť a odkladať vytriedený odpad správne. Naše mesto tak bude čistejšie a zdravšie.

Radovan Ocharovich

Zelené aktivity v našom meste vnímam veľmi pozitívne a s nadšením sa na nich aj zúčastňujem ako dobrovoľník. Vidím ich v dvoch rovinách. Prvou je myšlienka upratať svoje okolie či vysadiť stromčeky s materiálno-technickou podporou úradu a separovať zozbieraný odpad tak, ako sa má a kam patrí. Pri tejto príležitosti by som chcel vyzdvihnúť činnosť Oddelenia odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev, pracovníkov aktívnej činnosti a organizáciu ZAaRES za ich skvelú prácu v prospech obyvateľov. Tou druhou, a pre nás volených zástupcov vždy najdôležitejšou rovinou, sú samotní obyvatelia a ich participácia na procese zelených aktivít. Pri tejto príležitosti by som rád vyzdvihol činnosť OZ Severná, ktoré si svojím aktívnym prístupom, mobilizujúcim všetko, čo na Severnej býva, zasluhuje moje absolútum v skrášľovaní životného prostredia, v ktorom žijú prirodzene, ľudsky, bez reptania a spoločne. Verím v ďalšie takéto úspešné projekty nielen v mojom volebnom obvode STRED.

Marcel Pecník

Všetky ekologické aktivity, ktoré pomáhajú zlepšovať naše životné prostredie a chrániť prírodu vnímam jednoznačne pozitívne. Vítam ich a podporujem. Teším sa, že sme pred pár rokmi odštartovali akciu Za krajšie mesto na Uhlisku, v lokalite Pod Rybou. Symbolicky sme tým prejavili záujem mesta o pomoc v tejto oblasti, ktorá má jednoznačne veľký význam a perspektívu. Už dlho patrí aj medzi moje poslancecké priority. Verím preto, a veľmi sa o to snažím, že sa podarí, v záujme všetkých, nájsť dobrý konsenzus a začať s jej veľkou revitalizáciou. To bude jednoznačne jedna z najväčších zelených tém. Ešte by sa mi žiadalo určite viac intenzívnejšieho záujmu o údržbu verejných priestranstiev aj v okrajových častiach mesta. Želám všetkým krásne farebné, ale aj silne zelené leto.

Aj EYOF bude zelený

Tak, ako to pri veľkých podujatiach býva, aj pri organizácii a realizácii Európskeho olympijského festivalu mládeže 2022 hrozí veľká záťaž na životné prostredie. Práve preto vyvíjajú organizátori maximálne úsilie na redukcii a minimalizácii takýchto dopadov a iniciovali projekt „Udržateľný, zelený EYOF“. Efektívnymi a udržateľnými nástrojmi chce organizačný výbor redukovat znečisťovanie životného prostredia či hromadenie odpadov a plastov. Zároveň chce v nasledujúcich mesiacoch osvetovou činnosťou poukázať na dôležitosť hľadania udržateľných riešení na všetkých úrovniach – nielen spoločenskej (športovo-kultúrnej a organizačnej), ale aj individuálnej (zmena osobných preferencií a nastavenia). EYOF chce byť voči životnému

prostrediu maximálne zodpovedný a udržateľný. V rámci tohto kontextu sa pripravuje viacero sprievodných aktivít, ktoré majú poukázať napr. na podporu využívania MHD, podporu mestskej zelene či využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Súčasťou podujatia je aj elektronizácia a digitalizácia, edukačné semináre, interaktívne workshopy a pod. „Záleží nám na tom, aby športovci, rozhodcovia i fanúšikovia a verejnosť vnímali spoločenskú zodpovednosť, ktorú má každý z nás voči životnému prostrediu. Aby nenásilným a prirodzeným spôsobom menili svoje návyky a do budúcnosti získavali nové poznatky aj z oblasti zelených tém, ktoré sa pre všetkých stanú trvalými a všadeprítomnými,“ hovorí riaditeľka EYOF pre udržateľné pro-

jekty Zuzana Moravčíková. Počas veľkých podujatí sa spotrebuje veľa energie, materiálov a vyprodukuje sa obrovské množstvo odpadu. Aj preto budú organizátori aplikovať ekologicky a udržateľne prijateľné postupy, ktoré predchádzajú tvorbe odpadu či znižujú jeho produkciu. Odpady chcú ďalej zhodnocovať v rámci princípov cirkulárnej ekonomiky. EYOF môže byť vďaka precíznemu, inovatívnemu a udržateľnému prevedeniu podujatia vzorom nielen pre mladých športovcov, ale aj pre širokú verejnosť.

Tím EYOF

Krajšie aj čistejšie mesto, a to aj vďaka vám!

Každý rok v jarnom období Banskobystričania spoja sily a spolu so zamestnancami mestského úradu v rámci akcie Za krajšie mesto vyčistia okolie svojich domov, bytov, firiem či verejné priestranstvá. Aj napriek tomu, že počas posledných dvoch rokov nebola pre protipandemické opatrenia táto iniciatíva hromadná, v našom meste sa v týchto týždňoch podarilo zaplniť viac ako sto veľkokapacitných kontajnerov. Vďaka rôznym skupinám ľudí, neziskovým organizáciám a dobrovoľníkom sa tiež čistilo viacero lokalít a nechybala ani výsadba kvetinových záhonov a stromov. Banská Bystrica je tak po zime opäť zelenšia, čistejšia a krajšia.

Vzhľadom na zákaz hromadných podujatí sa mesto tento rok rozhodlo uskutočniť akciu Za krajšie mesto v špeciálnom režime. Veľkokapacitné kontajnery sme na sídliská či verejné priestranstvá pristavili na požiadanie, a záujemcom sme tiež poskytli vrecia na odpad. To, že táto iniciatíva má medzi Banskobystričanmi úspech potvrdzuje aj 110 veľkoobjemových kontajnerov, ktoré sa nám vďaka nim podarilo vyviešť zo všetkých lokalít mesta.

Ďakujeme ľuďom, ktorým záleží na životnom prostredí

Osobitú pozornosť si zaslúžia aktívni dobrovoľníci okolo pána Vlada Bálleka s rodinou či priateľmi, a tiež Martina Zemana, ktorí pomohli odstrániť viacero skládok v meste, v Kostiviarskej pri železničnom podchode a ihrisku, Pod Túričkou, v Sásovskej doline či pri cintoríne v Jakube. Spoločne s Banskobystrickým spolkom okrášľovacím a ochranným vyčistili aj Urpínske serpentíny. Mladá Radvančanka Peťa vyzbierala viac ako tonu odpadu z lesíka na Radvanskom kopci, ktorý tam nahromadili ľudia bez domova. „Mesto Banská Bystrica si takéto aktivity nesmierne váži a v prípade potreby vždy rado podá pomocnú ruku. To, ako bude naše mesto vyzerať je zásluhou nás všetkých. Veľmi ma teší, že obyvatelia rôznych vekových kategórií ani poslanci za jednotlivé mestské časti sa neboja priložiť ruku k dielu,“ hovorí primátor Ján Nosko. Hoci bola v poslednom období výrazne obmedzená činnosť aktívnych pracovníkov, niekoľkým z nich sa podarilo odstrániť viac ako 3-tonovú skládku po ľuďoch bez domova pri bývalom mlyne v Lazovnej ulici, skládku pri parkovisku na Bellušovej ulici, pri železničnej stanici v Radvani, nad parkoviskom na Pieninskej ul. a pri medokýši Štiavničky. Okrem toho priebežne dočisťujú verejné priestranstvá ako Park pod Pamätníkom SNP, Mestský park na Tajovského ulici či okolie sochy Partizána pod Urpínom.

Dobrovoľníci vyzbierali aj mnoho odhodnených pneumatík

Foto: archív V. Bálleka

Pribudlo 44 nových stromov

Prvomájová sobota sa na Severnej ulici niesla v duchu spolupráce a skrášľovania okolia. Vďaka OZ Severná sa aktívni obyvatelia pri príjemnom susedskom stretnutí s chuťou a odhodlaním pustili do čistenia okolia aj do výsadby nových stromčekov, za čo im patrí poďakovanie. Pomocnú ruku pridala aj mestská organizácia ZAaRES, ktorá v rámci náhradnej výsadby prispela 11 stromami a vyznačila vhodné miesta na sadenie takýchto drevín. Spolu tak pribudlo až 44 nových okrasných i ovocných stromov. Osadené boli tabule náučného chodníka a vznikol aj priestor na diskusiu zameranú na participáciu v oblasti zelene medzi obyvateľmi Severnej ulice a ZAaRESom. Diskutujúcich zaujímali najmä vhodné postupy a to, na čo dbať pri rôznych zelených aktivitách, aby mohli byť dobré nápady zrealizované.

V Radvani vzniká záhrada

Skupinka aktívnych Radvančanov už niekoľko týždňov pracuje na revitalizácii lokality, ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti kaštieľa. Radvanská záhrada nahradila priestor plný odpadu a náletových drevín, kde sa často zdržiavali neprispôsobiví občania. Cieľom je vytvoriť oddychovú zónu, ktorú môžu využívať obyvatelia, žiaci, škôlkari, študenti SZU či pacienti z neďalekého zdravotníckeho zariadenia. Po týchto dobrovoľníkoch je už viditeľný kus odvedenej práce. V spolupráci s mestskou organizáciou Záhradnícke a rekreačné služby celý priestor vyčistili, plánujú tam nasadiť ovocné stromy a kríky, Mestské lesy, s. r. o. Banská Bystrica im poskytli drevo na výrobu info tabúl a dreveného sedenia. Po dohode s evanjelickou

Foto: MsÚ BB

Práce pri kaštieli v Radvani

farou chcú sprístupniť tenisový kurt a futbalové ihrisko pre širšiu verejnosť. „Som rád, že do takýchto verejnoprospešných činností sa čoraz častejšie zapájajú aj podnikatelia z nášho mesta, ktorí obyvateľom dopĺňajú energiu niečím sladkým či nápojmi. Takto by mala vyzerať spolupráca obyvateľov, podnikateľov, mesta a jeho organizácií,“ dopĺňa primátor Ján Nosko.

Ak máte chuť pomôcť, dočistite s nami dolinky

Aj napriek tomu, že obyvatelia nášho mesta sa zomkli, stále ostáva niekoľko lokalít, v ktorých sa nám zatiaľ nepodarilo neporiadok odstrániť úplne. Ide napríklad o Radvanskú dolinu, dolinku v Skubíne, dolinku v smere na Mičinú alebo na Slnčné stráne. V prípade, že by ste mali záujem svojou dobrovoľnou činnosťou prispieť k skrášleniu niektorých banskobystrických dolín, kontaktujte Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev MsÚ elektronicky na: separovanyzber@banskabystrica.sk alebo telefonicky na 048/4330454.

dmo

Odpad vyzbieraný na Radvanskom kopci

Foto: P. Šišťáriková

Pri triedení odpadu dbajte aj na správny spôsob

O triedený zber odpadu je zo strany Banskobystričanov veľký záujem. Svedčia o tom aj nádoby na triedený odpad, ktoré sú okrem ulíc viditeľné aj na chodbách rôznych inštitúcií, firiem či škôl. Často sa však stretávame s preplnenými stojiskami na sídliskách, a to aj tesne po zbere daného druhu odpadu. Zamestnanci Oddelenia odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev sa preto rozhodli tento stav rozanalyzovať a zamerať sa na osvetu správneho spôsobu triedenia plastov, papiera a kovov.

Plasty - Stúpte fľašiam na krk

V meste pod Urpínom sa zber plastov realizuje dvakrát týždenne – v utorok a piatok. Do žltých nádob patria plastové obaly, tašky, fľašky od čistiacich prípravkov, obaly od sladkostí, tégly od jogurtov, polystyrén, plastový nábytok, ale aj tetrapaky, ktoré však musia byť bez akýchkoľvek zvyškov nápojov. Ako správne triediť plasty? Do žltej nádoby s objemom 1 100 l sa zmestí približne 733 stlačených, 1,5 litrových PET fliaš. Ak by sme ich vyhodili nestlačené, zmestilo by sa ich tam len cca 200, čo je takmer štvornásobne menej. Toto sa deje aj v našom meste. Veľakrát sa stane, že nádoby na plasty sú preplnené ešte pred samotným zberom a stojiská

sú znečistené. Dôvodom je práve nedostatok stlačenia a minimalizácia (predovšetkým) plastových fliaš, ako aj umiestňovanie nesprávneho druhu odpadu do jednotlivých kontajnerov. Zamestnanci Oddelenia odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev preto zrealizovali pokus, v rámci ktorého sa zamerali na preplnené nádoby, mimo ktorých sa nachádzalo mnoho odpadu. Po dôkladnej analýze, ktorá spočívala v dodatočnom stlačení všetkých plastových fliaš a vytriedení odpadu, ktorý do žltých nádob nepatrí, sa v kontajneri uvoľnilo približne 10 percent

jeho kapacity, a zároveň sa do nádoby zmestil všetok odpad umiestnený povedľa. Preto ak chcete správne triediť plasty, nezabudnite fľašiam stúpiť na krk. Prispejete tým k čistším kontajnerovým stojiskám a našim verejným priestranstvám.

Papier - Roztrhajte ma alebo splošte

V Banskej Bystrici sa zber papiera realizuje dvakrát týždenne, rovnako ako pri plastoch v utorok a piatok. Do modrých nádob patria noviny, časopisy, kancelársky papier, zošity, reklamné letáky, plagáty, kra-

bice, kartóny či papierové obaly. Nepatria do nich väzbové obaly kníh, mokrá, mastná alebo znečistený papier, asfaltový a dechtový papier, použité plienky a hygienické potreby či alobal. Kartónové krabice je preto pred vyhodnotením potrebné dôsledne zminimalizovať stlačením alebo roztrhnutím. Jedna nestlačená krabica z televízora dokáže zaberať podstatnú časť nádoby, resp. zablokovávať vhadzovací otvor a vyvolať dojem preplnenia. Po pokuse s plastmi sa Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev podujalo na test, ktorý bol zameraný na triedenie papiera. Zamestnanci preto vytýpovali prepl-

nené kontajnery na papier a na základe pokusu zistili, že po dodatočnom stlačení odpadu v modrých nádobách sa do nich zmestili aj kartónové krabice, ktoré boli uložené vedľa kontajnerov. Kapacita týchto nádob sa zároveň uvoľnila v objeme cca 15 až 20 percent. Dôležitým pravidlom pred vyhodnotením krabíc je ich zloženie na plocho, aby bol objem krabice čo najmenší a neobsahoval zbytočne veľa vzduchu. Zostane tak viac miesta pre ďalší odpad. Triedením papiera šetríme lesy, ale tiež vodné zdroje a energie. Z vytriedeného papiera sa ďalej vyrába novinový papier, zošity, lepenkové krabice, toaletný papier, puzzle, obaly na vajčká a pod. Jedna tona zberového papiera zachráni až 17 stromov.

Kovy - Skoč na to

Zber kovov sa v našom meste realizuje raz mesačne. Obaly sa zbierajú do 1 100 l nádob červenej farby. Konzervy a plechovky je pred vyhodnotením potrebné vypláchnuť, aby v nich nezostali zvyšky jedla či nápojov. Do nádoby červenej farby patria kovové obaly, konzervy z potravín, kompótov, nápojov a z potravy pre domáce zvieratá, kovové vrchnáky a viečka z fliaš a pohárov, drôty a káble (bez bužírky), starý riad, železo, oceľ, farebné kovy, kovové rúrky a pod. Naopak, nepatria sem kovy, ktoré sú hrubo znečistené zvyškami jedla, farbami a rôznymi chemickými látkami. Rovnako, ako pri fľašiach a krabiciach, aj plechovky a konzervy je pred vhadzením do kontajnera potrebné čo najviac zminimalizovať. Najväčším problémom pri separovaní tohto druhu odpadu je odhodnotenie plechovky či konzervy v jej plnom objeme, ale

aj vhadzovanie odpadu v sáčkoch, čo zaberá väčší priestor. V rámci pokusu zástupcovia Oddelenia odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev aj v tomto prípade rozanalyzovali vytýpovanú preplnenú nádobu na kovy, pričom časť odpadu väčších rozmerov bola umiestnená vedľa kontajnera. Dodatočnou minimalizáciou a pretriedením odpadu s oddelením nadrozmerných kovov sa podarilo v nádobe uvoľniť kapacitu cca 40 percent, vďaka čomu sa do nej zmestil aj odpad dovtedy uložený vedľa. Medzi zle roztriedený odpad najčastejšie patrili blistre z tabliet, ktoré patria do zmesového odpadu či tetrapaky patriace do plastov. Ak chcete správne separovať kovy, nezabudnite vždy vypláchnuť plechovky a nádoby vypláchnuť, vybrať ich zo sáčkov, do ktorých

ich doma zbierate a skočiť na ne, aby zmenšili svoj objem. Nakoľko plechovky od farby patria do nebezpečného odpadu, nevyhadzujte ich do kovov. Môžete ich odovzdať dvakrát do roka počas mobilného zberu alebo celoročne v zbernom dvore na Zvolenskej ceste. Zároveň môžete využiť aj zberný dvor mesta Banská Bystrica v Radvani, do ktorého vám odporúčame odovzdať triedený odpad vo väčšom, resp. nárazovom množstve. *dmo*

Viac ako 1,5 milióna eur investuje mesto do rôznych oblastí

Počas banskobystrického aprílového mestského zastupiteľstva sa, okrem iného, diskutovalo aj o investíciách. Vďaka dobrému hospodáreniu mesta v uplynulom roku mohli všetci prítomní poslanci rozhodnúť o prerozdelení finančných prostriedkov v objeme viac ako 1,5 milióna eur, ktoré budú investované do obnovy ciest a chodníkov, vypracovania projektových dokumentácií či do odstránenia havarijných stavov.

Financie z rezervného fondu budú použité na riešenie havarijných stavov

V období intenzívnych dažďov a následných mrazov došlo v závere februára k zosuvu svahu na Mlynskej ulici v Podlaviciach. Mesto preto požiadalo odborníkov o posúdenie stavu a návrh okamžitých sanačných opatrení. Osadenie stabilizačnej konštrukcie zabráni ďalšiemu zosuvu skál na vozovku a ohrozeniu bezpečnosti motoristov i peších. Na tento účel bolo vyčlenených 77 100 eur. Počas výstavby protipovodňovej ochrany mesta, ktorú realizuje Slovenský vodohospodársky podnik, došlo k odhaleniu kotvenia mosta pri malej železničnej stanici, čím bol zistený jeho nevyhovujúci stav. Špecialista mostár zo Žilinskej univerzity v Žiline vypracoval posudok, v rámci ktorého bolo odporúčané vykonanie podrobnej diagnostiky mosta v objeme cca 28 000 eur. Ďalších 25 000 eur mesto investuje do odstránenia havarijného stavu elektroinštalácie s prípojkou na objekte Slovenského Červeného kríža.

Svah na Mlynskej ulici

Foto: MsÚ BB

Ulica Československej armády

Foto: MsÚ BB

Fond minulých rokov (FMR) počíta s financiami v objeme 1,4 milióna eur

Keďže sa blíži nové programové obdobie, časť fondu minulých rokov vo výške 300 000 eur sa použije na vypracovanie projektových dokumentácií v rôznych oblastiach rozvoja mesta. FMR počíta s nákupom vybavenia do Strediska sociálnych služieb na Uhlisku (25 800 eur) i so splátkami istín bankových úverov (422 300 eur). Približne 65 000 eur investuje samospráva do spracovania pasportu cintorínov. Do stavebnej údržby nevyhovujúcich ciest, predovšetkým chodníkov a vnútroblokov, budú z fondu minulých rokov investované financie vo výške 450 000 eur. Zároveň, na obnovu miestnych komunikácií dostane každý zo siedmich volebných obvodov o 20 000 eur viac, a teda do týchto činností budú môcť investovať už 60 000 eur oproti pôvodným 40 000 eur. „Napriek koronakríze sme v roku 2020 hospodárili zodpovedne, preto dnes môžeme investovať opäť viac financií do obnovy miestnych komunikácií, pričom sa zameriavame na chodníky v nevyhovujúcom stave. Návrh, ktorý vznikol na základe odborného posúdenia oddelenia údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí a podnetov od výborov mestských častí a občianskych rád, schválila aj Komisia MsZ pre dopravu. Som presvedčený, že skvalitniť pohyb chodcov a motoristov pomôže aj navýšenie financií pre výbory mestských častí, v ktorých o jednotlivých investíciách rozhodujú poslanci spoločne s obyvateľmi. Ďakujem poslancom, ktorí náš návrh schválili,“ hovorí primátor Ján Nosko.

So spomínanou obnovou chodníkov sa začalo už začiatkom mája

Významný obnos finančných prostriedkov (450 000 eur) ide na obnovu 3 400 metrov štvorcových súvislých úsekov vybraných chodníkov a 2 300 metrov štvorcových vnútroblokových komunikácií. Práce sa zameriavajú na odstránenie pôvodných povrchov, vybúranie starých obrubníkov, vyspravenie podložia, pokládka nových obrubníkov a položenie asphaltovej vrstvy, resp. betónovej dlažby. V rámci prvej etapy už bola ukončená obnova chodníka ku krematóriu v Kremníčke. Aktuálne sa práce presunuli na Uhlisko, a to na úseky chodníka na Hviezdoslavovej ulici a na Starej Tehelni smerom k materskej škole.

Most pri železničnej stanici

Foto: MsÚ BB

Kalinčiakova ulica

Foto: MsÚ BB

Čo máme ešte v pláne opraviť?

Pokračovať sa bude ďalšími úsekmi, medzi ktoré patrí: vnútrobloková komunikácia na Triede SNP č. 56 – 58; chodník na ulici Československej armády popred Katastrálnym úradom smerom do Parku pod Pamätníkom SNP; chodník na Ďumbierskej ulici popri Ružovej ulici smerom na Rudlovskú cestu po zastávku MHD; cesta na Gaštanovej ulici – od Podlavickej cesty smerom po základnú školu, vrátane parkovacích plôch a chodníka č. 6 – 10; chodník na Jilemnického ulici od Švermovej popred Domov dôchodcov Senium; chodník na Wolkerovej ulici smerom k zastávke MHD; chodník od Tulskej ulice č. 74 smerom k zastávke MHD; chodník od Moskovskej ulice č. 42 smerom k zastávke MHD; chodník na Radvanskej ulici č. 5 – 11 a chodník na Kalinčiakovej ulici popri objekte Slovenskej pošty.

mar

Odstraňovanie inváznych rastlín je potrebné

Invázne rastliny majú schopnosť sa rýchlo šíriť a vytláčať naše pôvodné rastliny, a to aj na veľkých plochách. Spolu s pestrou paletou vymiznutých rastlín však miznú aj živočíchy a hmyz, na ktoré sú naše pôvodné druhy naviazané. Výsledkom toho je strata druhovej pestrosti. Okrem ničenia prírody môžu invázne rastliny spôsobovať veľké ekonomické škody, napríklad v poľnohospodárstve či

lesníctve. Tieto rastliny tiež dokážu dobre prežívať nepriaznivé obdobia – sucho alebo záplavy, a predstavujú najväčšiu hrozbu pre biodiverzitu. Negatívny vplyv majú aj na životné prostredie. Kým zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov hovorí o povinnosti likvidácie inváznych druhov majiteľmi a správcami pozemkov, prax ukazuje,

že sa tak deje len málokedy, najmä v krajinných porastoch a lesoch. Medzi najznámejšie bylinné druhy vyskytujúce sa v okolí Banskej Bystrice patrí ambrózia palinolistá, boľševník obrovský, netýkavka žliazkatá či zlatobyľ kanadská. Z rastlinného rodu je to pohánkovec a známe druhy inváznych drevín sú pajaseň žliazkatá a javorovec jaseňolistý.

Ambrózia palinolistá (*Ambrosia artemisiifolia*)

Pôvod: Severná Amerika

Do Európy sa dostala pravdepodobne s osivom inej kultúrnej rastliny. Stretáme sa s ňou na poliach, odkiaľ sa postupne šíri popri cestách a železničných tratiach.

Netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*)

Pôvod: západná časť Himaláji

Môžeme ju nájsť na celom území Slovenska. Vyhovuje jej okolie vodných tokov, nakoľko rastie na vlhších pôdach. Ide o jednoročnú statnú bylinu, ktorá dorastá do výšky 3 m. Dutá stonka môže mať v spodnej časti až 5 cm. Listy sú dlhé až 30 cm. Kvitne v júli až septembri. Dozreté, cca 3 cm dlhé tobolky so semenami praskajú a vystreľujú semená na veľkú vzdialenosť až do 7 m. Oceňujú

ju včelári, no pre svoju atraktivitu môžu včely zanedbávať opelenie domácich druhov. Rozmnožuje sa predovšetkým semenami, ktoré prúd vody zanáša do ďalších miest, zriedka úlomkami stonky. Semená prežijú iba jednu zimu.

Zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*)

Pôvod: Severná Amerika

Do Európy bola dovezená ako medonosná a okrasná rastlina. Vyskytuje sa hlavne na nevyužívaných plochách, násypoch železničných tratí, skládkach, poľných cestách, bývalých hnojiskách, medziach a pri vodných tokoch. Jej výskyt je pozorovaný na väčšine územia Slovenska.

Javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*)

Pôvod: Severná Amerika

Javorovec bol dovezený ako okrasná rastlina. Je nenáročný na živiny a pomerne dobre znáša aj znečistené prostredie. Strom dorastá do výšky až 20 m. Má holé konáriky a protistojné, nepárno perovito zložené listy. Plody sú podobné našim domácim javorom.

Boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*)

Pôvod: horské oblasti Ázie

Darí sa mu najmä na piesočnato-hlinitých, vlhkých pôdach, bohatých na živiny a dusíkaté látky. Dorastá do výšky až 5 m. Ryhovaná, dutá, fialovo alebo červeno škvrnitá byľ môže byť hrubá až 10 cm. V hornej časti môže byť rozkonárená. Kvitne od júla do augusta. Pri dotyku a likvidácii spôsobuje vážne poškodenia kože a slizníc podobné popáleninám. Prvotný kontakt s rastlinou a jej šťavami je bezbolestný, až po vystavení kože slnečnému žiareniu nastanú problémy, najmä výskyt pľuzgierov. Na jednej rastline môže dozrieť až niekoľko tisíc semien. Šíria sa najmä vetrom a tečúcou vodou. Dlhú si udržiavajú klíčivosť, no

aby vyklíčili, potrebujú prežiť chladnú a vlhkú zimu.

Pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*)

Pôvod: Východná Ázia

Je známy aj pod názvom krídlatka. V prvej polovici 19. storočia bol dovezený do Európy ako okrasná a medonosná rastlina. U nás sa vyskytuje už na celom území. Šíri sa najmä popri brehoch, v okolí vodných tokov, ale i na lúkach.

Pajaseň žliazkatá (*Ailanthus altissima*)

Pôvod: Čína

Vyskytuje sa v lesných porastoch, popri cestách, na nevyužívaných plochách a v okolí vodných tokov. Dokáže pomerne v krátkom čase obsadiť opustené plochy, stráne, násypy.

Oddelenie životného prostredia, MsÚ BB

Aký je plán tohtoročného kosenia?

O trávnaté plochy v majetku mesta Banská Bystrica sa tento rok stará 36 koscov a 16 hrabačiek Záhradníckych a rekreačných služieb. S kosením mestských plôch pomôžu aj externí kosci či pracovníci Podniku medzitru práce – Šanca pre všetkých, ktorí sa zamerajú na lokality cintorínov a areálov materských škôl. Mestská organizácia ZAaRES plánuje opäť do prác zapojiť aj odsúdených z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Kráľovej. Samospráva zvýši intenzitu kosenia detských ihrísk, vo vybraných lokalitách bude pokračovať v prírode blízkom kosení s nižšou intenzitou kosenia a v tzv. mozaikovitom kosení.

Trávne porasty na plochách, ktoré sú intenzívnejšie využívané obyvateľmi, budú kosené v priemere šiestimi kosbami za rok. Ešte častejšie bude kosenie detských ihrísk, ktoré sa budú kosiť aj v tzv. medzi-kosbách. Prírode blízka údržba zelene s nižšou intenzitou kosieb (1 až 2 x za rok) sa bude týkať 24 lokalít s trávnatými plochami na svahoch, v okolí schodísk či garáží, čo predstavuje zatiaľ len cca 7 percent z celkovej rozlohy trávnikovných plôch. Mesto sa týmto krokom snaží postupne reagovať na rýchlu klimatickú zmenu. „Na nový manažment kosenia sme v minulom roku dostali viacero podnetov. Mnohé boli aj kritické pre nedostatočné pochopenie, čo vlastne prírode blízke kosenie znamená. Preto budú pri plochách s nižšou intenzitou kosenia a na miestach udržiavaných tzv. mozaikovitým kosením, umiestnené informačné tabule. Napríklad nízko kosený nepolievaný trávnik ľahko preschýna a mení sa na plochu, ktorá sa vysoko prehrieva. Prírode blízkou údržbou zelene sa znižuje prašnosť, zlepšuje sa ochladzovanie priestoru, zvyšuje

sa ochrana rastlín a živočíchov, chráni sa biodiverzita. Mesto Banská Bystrica sa aj týmto spôsobom snaží zmiernovať dopady a prispôbovať sa zmene klímy, zmiernovať vplyvy extrémnych výkyvov počasia,“ hovorí 2. zástupca primátora Milan Lichý. Pri tzv. mozaikovitom kosení, ktoré sa bude realizovať v 3 lokalitách, sa nekosí celá plocha územia. Vykosia sa len priestory okolo peších komunikácií alebo tráva v pásach či rôznych geometrických tvaroch. Menej kosené plochy dokážu zadržiavať vodu, ako aj ochladzovať priestor. Menej kosieb bude realizovaných aj v okolí vodných tokov, ktoré ako funkčné biokoridory vytvoria lepšie podmienky pre život a migráciu živočíchov. Celý zoznam priestranstiev s prírode blízkym manažmentom kosenia nájdete na webe mesta (ako aj vrstvu na GISPLAN-e mesta). V Banskej Bystrici by mohla tento rok pribudnúť aj kvetinová lúka vysiatá špeciálne namiešanou zmesou rôznych druhov kvetov. „Takýto pilotný projekt by sme chceli realizovať na Skuteckého ulici. Kvetnaté lúky tiež znižujú prašnosť, za-

držiavajú vlahu a zvyšujú vlhkosť vzduchu. Zároveň dokážu zachytiť zdroj alergických reakcií, sú prospešné pre faunu, ktorá v nej žije a v neposlednom rade plnia aj estetickú funkciu. Nielenže sú prirodzenou klimatickou jednotkou, ale aj dôležitým prvkom v zmysle adaptačných opatrení na klimatickú zmenu,“ dopĺňa Michal Valent zo Záhradníckych a rekreačných služieb. Kvetinová lúka sa vysieva v trojročnom cykle, pričom v prvom roku sú výsev a starostlivosť najintenzívnejšie. Kvety v prvom roku kvitnú len slabšie, v ďalších rokoch výsev porast kvetov obohacuje. Mesto ešte pred samotným začiatkom kosenia adresovalo výzvu aj súkromným subjektom, aby sa o svoje trávnaté plochy patrične postarali a vhodnou údržbou predišli aj rozširovaniu invázií rastlín. Harmonogram prác starostlivosti o zeleň, ako aj kosenia na verejných priestranstvách v správe mesta zverejňuje ZAaRES na webe www.zaaresbb.sk na týždennej báze.

mar

Letné turistické autobusy budú premávať aj túto sezónu

Od soboty, 15. mája 2021 je v plnom prúde aj tohtoročná sezóna cyklobusu a turistického autobusu na Kráľovu studňu. Jubilejný desiaty ročník banskobystrického cyklobusu sa nesie v znamení novej cieľovej lokality, ktorú hlasovaním vybrali jeho fanúšikovia. Premávať bude počas víkendov a sviatkov až do 26. septembra 2021. K tradičným destináciám ako sú Donovaly, Malý Šturec, Šachtičky či Hrochoť – Kyslinky pribudnú aj Ľubietová a Strelníky. Okolie Ľubietovej ponúka krásne prírodné scenérie a ukryté nerastné bohatstvo, s ktorým sa môžu turisti bližšie zoznámiť na banskom náučnom chodníku či v múzejných priestoroch obecného úradu. Neďaleko sa nachádza aj geografický stred Slovenska, vrch Hrb. Ten ponúka panoramatické výhľady na Nízke Tatry, Kremnické vrchy, Veľkú Fatru, Vtáčnik, Slovenské rudohorie a pri dobrej viditeľnosti až na štít Vysokých Tatier. V tomto roku plánuje OOCR Stredné Slovensko v spolupráci s Rozvojovou agentúrou BBSK dôstojné označenie tohto jedinečného miesta a vy-

budovanie bezpečnej vyhlídkovej plošiny. Aj Strelníky ponúkajú výborné podmienky pre cykloturistiku. Priamo cez obec prechádza cyklomagistrála „Okruh okolo Poľany“. Túto, aj mnohé ďalšie cyklotrasy, môžu cyklisti nájsť na portáli zahoramizadolami.sk cez platformu Outdooractive. Turistický autobus – turbus, návštevníkov opäť vyvezie až do srdca Národného parku Veľká Fatra na Kráľovu studňu. Premávať bude počas víkendov a sviatkov až do konca októbra. Aktuálne informácie o cyklobuse, ale aj tipy na výlety a letné zážitky v regióne Stredné Slovensko sledujte na www.centralslovakia.eu a sociálnych sieťach Central Slovakia.

OOCR Stredné Slovensko

Foto: archív OOCR Stredné Slovensko

Súťaž

V aprílovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o novú publikáciu Sprivodca po pietnych miestach Banskej Bystrice. Stačilo nám do redakcie napísať odpoveď na otázku: Ako správne separovať plasty? Správna odpoveď je, že ich dávame do žltých zberných nádob, ale ešte pred tým im musíme poriadne stúpiť na krk a sploštiť ich. Ďakujeme za všetky odpovede. Víťazkou súťaže sa stáva pani Kvaltínyová. Gratulujeme a výhru vám posielame poštou. Aj tento mesiac budeme súťažiť o zaujímavú publikáciu. A nakoľko je jar a mesto začína kvitnúť, stačí, ak nám pošlete fotografiu vašej predzáhradky. Jedného z vás odmeníme. Zábery vašich záhradiek nám môžete posilať do 28. mája 2021 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž.

Tvorba plánu udržateľnej mobility pokračuje

Súčasťou prvých aktivít v procese prípravy Plánu udržateľnej mobility funkčného územia mesta Banská Bystrica bola anketa zameraná na to, aké mesto by si obyvatelia želali. Výsledky ukázali, že by chceli žiť v zelenom, ekologickom a bezpečnom meste. Ďalším krokom riešiteľského tímu zo Žilinskej univerzity v Žiline je zbieranie podnetov o problematikách oblastiach, ktoré obyvatelia alebo dochádzajúci do Banskej Bystrice pociťujú v oblasti dopravy. Na odkaze, ktorý nájdete na stránke mesta v aktualite z dňa 7. mája 2021 s názvom „Práce na Pláne udržateľnej mobility pokračujú, zapojte sa do online prieskumu“ sa môže zapojiť každý. „Tento prieskum má za cieľ zistiť súčasný stav dopravy v jednotlivých častiach mesta, pričom obyvatelia môžu zhodnotiť podmienky pre cesty, parkovanie, chodníky, cyklistickú aj verejnú dopravu, ako aj poskytnúť detaily, ktoré by podľa ich názoru bolo potrebné zlepšiť. Výsledky z prieskumu sa použijú na návrhy v samotnom pláne udržateľnej mobility ako aj na prerokovanie v odborných komisiách,“ hovorí docent Marián Gogola zo Žilinskej univerzity v Žiline. Vypracovanie Plánu udržateľnej mobility má niekoľko etáp – analýza súčasného stavu, návrh aktivít a vyhodnote-

nie z pohľadu dopadu na životné prostredie. Medzi očakávané ciele Plánu udržateľnej mobility patrí, o. i., návrh efektívneho a udržateľného dopravného systému, riešenie problematiky nedostatočnej kapacity plôch statickej dopravy, najmä na sídliskách, zvýšenie plynulosti dopravného pohybu, zníženie nehodovosti, zlepšenie kvality verejných priestorov a života obyvateľstva, skrátenie času jazdy verejnej hromadnej dopravy, návrh integrovaného systému prímestskej dopravy a návrh systému park & ride, zníženie emisií z dopravy a pod. „Som rád, že práce na Pláne udržateľnej mobility sa rozbehli. Oddelenie územného plánovania a architekta mesta je riešiteľskému tímu nápomocné vo všetkých smeroch. Spoločne si prechádzajú jednotlivé mestské časti, naši

Foto: MČ BB

zamestnanci ich upozorňujú na to, aké záležitosti sú v nich plánované a s akými dopravnými problémami daná lokalita žije. Verím, že naša spolupráca bude napredovať aj naďalej a výsledkom bude kvalitný strategický dokument, ktorého výsledky budeme aplikovať v praxi,“ dopĺňa primátor Ján Nosko.

mar

Vysadnite na bicykel a ukážte mestu svoju cestu!

So sloganom „Vezieme sa v tom spolu“ štartuje v Banskej Bystrici už 10. ročník kampane Do práce na bicykli, ktorý začal písať svoj príbeh v roku 2012 práve v meste pod Urpínom. Občianska cykloiniciatíva Banská Bystrica spolu so samosprávou sa už desaťročie usilujú motivovať obyvateľov, aby svojou registráciou do kampane podporili vyvážený a udržateľný rozvoj mobility v meste. Bezplatná registrácia tímov do súťaže je možná do 7. júna 2021, pričom samotné jazdenie a evidovanie jász do práce a z práce bude prebiehať až do konca júna.

Ako a prečo?

Vytvorte si svoj vlastný tím, ktorý nemusí byť zložený len z cyklistov, ale aj z chodcov a ľudí, ktorí cestujú po meste verejnou dopravou (MHD). Na vytvorenie tímu sú potrební minimálne dvaja a maximálne štyria kolegovia, ktorí bezplatnou registráciou na stránke www.dopracenabicykli.eu získajú jedinečné prístupové údaje do systému kampane. V ňom si budú počas júna zapisovať svoje jazdy do práce a z práce, prípadne na evidenciu presnej trasy použijú aplikáciu „DPNB 2021“ pre Android aj iOS. Navyše, okrem evidencie vlastných jász budete môcť cez svoje konto označiť v mapke miesta, ktoré vám spôsobujú pri cestovaní po meste problémy, prípadne ich považujete za nebezpečné, a chceli by ste na ne upozorniť. Účastníci napokon zabojujú o zaujímavé ceny, urobia niečo pre svoje zdravie aj pre svoje mesto. Predovšetkým však podporia cieľ celej kampane, ktorým je motivácia kompetentných na úrovni štátu, samospráv a zamestnávateľov, aby

vytvárali kvalitné a bezpečné podmienky aj pre tých, ktorí využívajú na presuny po meste bicykel alebo iné udržateľné formy dopravy.

Všetko nadväzuje

Práve v týchto mesiacoch sa v meste pod Urpínom tvorí Plán udržateľnej mobility (PUM BB), ktorého cieľom je zlepšenie dopravy v Banskej Bystrici. Je preto potrebné, aby sa do tvorby takéhoto dokumentu zapojila aj široká verejnosť, nakoľko vstupné dáta pre vypracovanie kvalitnej analýzy aktuálneho stavu mobility v meste si vyžadujú aj informácie o dopravných návykoch obyvateľov. Práve

evidencia jász v systéme DPNB o každodenných cestách do a z práce počas jedného mesiaca patrí ku kvalitným podkladom, ktoré budú môcť využiť experti zo Žilinskej univerzity aj pri navrhovaní opatrení. Veríme, že obyvatelia Banskej Bystrice prijímú túto výzvu na zapojenie sa a „ukážu mestu svoju cestu“. Aj vďaka vám tak bude môcť byť doprava v meste riešená efektívnejšie. Spoločné súťaženie s kolegami o ceny, ochrana životného prostredia v meste a podpora vlastného zdravia sú už len príjemným bonusom, ktorý prinesie okruhly 10. ročník národnej kampane.

OCI BB

REGISTRÁCIA

od 01.04. do 07.06.2021

WWW.DOPRACENABICYKLI.EU

VEZIEME SA
V TOM SPOLU

Talent ukrytý v našom meste

Tento mesiac vám predstavíme Evu Urbanovú – literárnu kritičku, ktorá sa špecializuje na reflektovanie súčasnej slovenskej poézie. Svoje literárno-kritické texty uverejňuje v rôznych časopisoch a sama je redaktorka v časopise Fraktál. Zároveň pracuje ako odborná asistentka na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Organizovala série workshopov písania haiku a tvorivého písania pre deti aj dospelých a časopisecky uverejňuje svoju poéziu. Je autorka detskej knihy Jeleňatý a Kravatý (2019), ktorá získala ocenenie Debut roku čitateľov Knižnej revue.

Foto: archív E. Urbanová

Ako ste dospeli k tomu, že napíšete knihu pre deti?

Celkom prirodzene. Písanie bolo pre mňa od detstva formou autoterapie. Postupne som však zistila, že sa dá písať o sebe aj spôsobom, ktorý spraví text viac univerzálny, otvorený aj pre čitateľov. Väčšinou som však písala poéziu, keďže sa jej aj odborne venujem. Pred pár rokmi mi však umrel ocino a na smútok som automaticky reagovala písaním. Básne boli príliš bolestivé. Naopak, detstvo sa ukázalo ako vhodný azyl, a tak som si spomenula na dve postavy, ktoré vymyslel, keď sme boli s bratom ešte deti – dva jelene s ozaj originálnymi menami Jeleňatý a Kravatý. Nevedela som si už spomenúť na konkrétne príbehy, ktoré nám rozprával, ale vedela som, aká atmosféra ich sprevádzala – pokoj, pohoda a radosť z počúvania môjho ocina, ktorý mal neskutočnú fantáziu. Písala som teda príbehy, ktoré sú síce fiktívne spomienky, ale pokúsila som sa do nich vložiť to čaro ocinovho spôsobu rozprávania (zmysel pre nonsense, prekračovanie hraníc, irónia a pod.). Do postáv Jeleňatého a Kravatého som vložila aj kus z toho, akí boli a sú ľudia z môjho okolia.

Keď sa napokon stalo, že o knihu prejavilo záujem vydavateľstvo FACE, na príbehoch sme ešte veľa pracovali. Vracala som sa k nim, upravovala, zvažovala návrhy redaktora Janka Gavuru, ale aj ilustrátorky Radky Čabrádky Tvrdoňovej, ktorej nádherné kresby posunuli dané texty ešte o čosi ďalej.

Na čom aktuálne pracujete?

Momentálne som zavalená iným druhom písania, čo je u mňa omnoho častejšia situácia ako písanie krásnej literatúry. Mám na mysli písanie o textoch iných. Pripravujem monografiu z oblasti slovenskej poézie, píšem recenzie a štúdie. Pomedzi však niekedy „naskočí“ nejaká tá báseň a dokonca ma nedávno prekvapilo (áno, prekvapilo), že celkom bez pozvania ku mne „prišiel“ jeden príbeh o chlapcovi na Mesiaci, až som si musela sadnúť a zapísať si ho. Ide opäť o prózu pre deti, tentokrát jednoliatu, čosi ako román, ktorý teda aktuálne rozpisujem, ale opäť neviem, či ostane len v rukopise alebo sa objaví aj v knižnej podobe. Ešte som sľúbila ilustrátorky Radke, že jej pomôžem splniť jej sen a napíšem pre ňu text k ilustráciám, ktoré si vytvorila o kňažnej

Mage z Maginhradu. Ide to pomaly, no teším sa z toho. Je to taký magický realizmus na slovenský spôsob.

Čo vás spája s naším mestom a ako vnímate kultúrny život v ňom?

Musím sa priznať, že Banskú Bystricu vnímam ako rodné mesto, hoci pochádzam a žijem na dedine asi 20 km vzdalenej. Do Bystrice som však chodila od strednej školy. Spája sa mi teda najmä s priateľstvami: stredoškolskými, vysokoškolskými, neskôr pracovnými (donedávna som pracovala v Literárnom a hudobnom múzeu v Lazovnej ulici), poväčšine však celoživotnými... Banská Bystrica to je Artforum, UMB, filmový klub, besedy vo Vile Dominika Skuteckého, literárne debaty a stretnutia či už v múzeu alebo v kaviarňach, vernisáže, ale aj niekdajšia Perla, Iskra, Fontána a vysedávanie v parku. Veľa sa viaže na moje študentské obdobie, ale na mnohé z toho sa nechám rada zlákať aj dnes. Stále je to pestrá mozaika, ktorú si každý jeden človek bažiaci po kultúre môže vyskladať.

zs

Dni mesta - dni banskobystrickej kultúry

Kultúrne leto v meste pod Urpínom aj tento rok odštartujú Dni mesta, na ktoré sa Banskobystričania môžu tešiť v čase od 17. do 19. júna 2021. Presne 27 banskobystrickým kultúrnym inštitúciám, občianskym združeniam a jednotlivcom pôsobiacim v našom meste sa podarilo spojiť sily a aj napriek epidemiologickým opatreniam pripravili takmer 60 podujatí pre všetky vekové kategórie. Obyvateľov i návštevníkov tak čakajú tri dni plné spevu, tanca, pozorovania hviezd, výstav a rôznych iných aktivít.

Foto: MúJ BB

Cieľom bolo využitie a prepojenie obrovského kultúrneho potenciálu, ktorý sa v našom meste nachádza, vďaka čomu účastníci môžu spoznať jednotlivé miesta, v ktorých sa

tvorí a prezentuje kultúra. Malí i veľkí záujemcovia tak môžu za zvýhodnené vstupné navštíviť výstavy, expozície a tvorivé dielne alebo si oddýchnuť napríklad na pikniku v Stredoslovenskej galérii. Pre milovníkov čítania je pripravená burza v Štátnej vedeckej knižnici a umelecké duše si prídu na svoje počas divadelných predstavení v Divadle z Pasáže či v Bábkovom divadle na Rázcestí

alebo pri tanečnom predstavení zoskupenia SKOK!. Robotnícky dom rozozvučia tóny úspešného banskobystrického gitaristu Karola Samuelčika s názvom Romantická gitara. Súčasťou Dní mesta je aj pozorovanie oblohy na Vartovke, načerpanie síl v tieni stromov Záhrady CNK a oddychové čítanie v Artfore. V 365. labbe sa môžete naučiť pripraviť si kvalitnú filtrovanú kávu alebo si vyrobiť vlastnú svietiacu hračku. Veľkým lákadlom bude aj Rozprávkový dom pod Urpínom, ktorý konečne otvorí svoje dvere dokorán a predstaví svet rozprávok Pavla Dobšinského. Tí, ktorí ešte nebudú mať dosť, si od piatka do nedele môžu vychutnať príjemnú atmosféru VI. ročníka Prehliadky panoramatických filmov na jedinečnom Amfiteátri P. Bielika. Návrat kultúrneho života do ulíc mesta pod Urpínom podčiarknu známi banskobystrickí hudobníci, speváci, ale aj výtvarníci z Atelié-

ru 3G, ktorí budú spríjemňovať atmosféru v rôznych mestských uličkách. V historickej radnici, kde budú mať základňu mestské informačné centrá (IC a TIC), bude možnosť zapožičania si elektrobicykla za 5 eur na hodinu. Na tomto mieste sa môžete zoznámiť aj s novou spoločenskou hrou Ratujte Cesnaka, vďaka ktorej sa dozviete mnoho zaujímavostí z histórie nášho mesta. V neposlednom rade je pre obyvateľov aj turistov pripravených aj niekoľko zaujímavých prekvapení, ktoré však neprezradíme. Napovieme len, že úzko súvisia s málo známou Stoličkovou ulicou, ktorú budú môcť návštevníci objaviť pomocou inštalácií umiestnených v Lazovnej ulici. Príďte s nami spoznávať naše mesto a vychutnať si bohatý kultúrny život, ktorý sa opäť dostáva medzi vás. Viac o programe Dní mesta 2021 sa dočítate na strane 15 alebo na stránke mesta www.banskabystrica.sk.

dmo

Busta cisára Františka I.

Vrcholné dielo banskobystrického zlatníka Samuela Libaya

Každý veľký umelec je identifikovaný aj podľa diela, ktoré presiahlo rozmer mesta, štátu či spoločnosti. Nezlomná viera vo vlastné schopnosti a cit pre pretavenie myšlienky do umeleckej reality vždy poháňa v dosiahnutí vytúženého cieľa. Po zlatníckom veľikánovi Samuelovi Libayovi (1782 - 1866) sa zachovalo mnoho umeleckých predmetov, ale jeden z nich sa stal výnimočným. Je to busta cisára Františka I., v ktorej Libay zvečnil všetky dôležité etapy panovníkovho života.

Samuel Libay
pri buste

Foto: archív F. Glocko

V roku 1840 dokončil Libay vo svojej banskobystrickej zlatníckej dielni výnimočné dielo. Z jemného strieborného drôtu vytvoril filigránsku bustu cisára Františka I. (1768 – 1835) v životnej veľkosti. Hodnota mimoriadneho diela spočíva v majstrovskom skĺbení zložitej zlatníckej práce s dokonalým umelecko-vizuálnym prejavom jej autora. Technologicky raritné dielo je zároveň ukážkou remeselnej virtuozity spočívajúcej v precíznom prevedení, ale je aj dielom s jasnou koncepciou a detailne dodržanou vytýčenou myšlienkou. Všetky filigránové ornamenty diela majú nielen symbolický význam, ale zaznamenávajú v chronologickom slede aj významné životné etapy cisára. Busta sa tak stala nielen prehliadkou cisárovho života, ale majster Libay ich dômyselne umelecky stvárnil a zachoval.

Vyhotovenie busty trvalo tri roky a štyri mesiace

Počas tohto obdobia pracoval Samuel Libay s veľkou výdržou a usilovnosťou. V čase dokončenia diela mal 59 rokov a bol už zrelý a skúsený zlatník. Je zaujímavé, že svoje prvé veľké dielo vytvoril až v zrelom veku. Busta, ktorá sa skladá zo 65 000 samostatne opracovaných častí predstavuje cisára v uniforme generála, ktorá je ozdobená šiestimi cisársko-rakúskymi vyznamenaniami a rádmi. Busta má výšku 72 cm, šírku 40 cm a hĺbkou 28 cm. Jej hmotnosť je 3185 gramov a je umiestnená na podstavci v tvare štvorca so skosenými rohmi.

Symbolika v každom kúsku

Podstavec vyplňa 67 akantových listov, symbolizujúcich dožitý fyzický vek cisára, zobrazujúcich panovníka na sklonku jeho života. Na štyroch skosených rohoch podstavca z jeho vrchnej strany sa nachádzajú erby miest a území (Württemberg, Neapol, Modena, Bavorsko) cisárových manželiek predstavujúcich domáce šťastie panovníka. Na podstavci busty je umiestnená valcovitá noha s kruhovou podstavou, nad ktorou sú upevnené štíty s erbami 18 území podliehajúcich v tom čase cisárstvu: Uhorsko, Štajersko, Lombardia, Benátsko, Dalmácia, Chorvátsko, Slavónia, Voralbersko, Rakúsko, Dolné Rakúsko, Salzbursko, Čechy, Korutánsko, Kransko, Sliezske, Sedmohradsko, Tirolsko a Morava. Samotná pol oblúkovite zahnutá noha busty je ozdobená 13 akantovými vetvičkami, ktoré symbolizujú počet detí Františka I. z jeho štyroch manželstiev. Spojovník medzi nohou a bustou tvorí valec zdobený priečne pruhovaným filigránom. Bustu tvorí hlava a poprsie cisára. Pri nástupe na trón mal cisár 24 rokov, čo vyjadruje 24 strieborných podlhovastých listov, prameňov vlasov na temene hlavy. Ďalšie dva rady vlasov predstavuje 43 listov vyjadrujúcich počet rokov vlády cisára. Posledný – tretí rad vlasov

Busta Cisára Františka I.

má presah na golier uniformy. Tvárová časť busty predstavuje cisára v jeho typicky prísnom výraze, ktorý je známy aj z maľovaných portrétov. K fyziognomicky zaujímavým prvkom tváre patrí vysoké čelo, pretiahnuté až do alopecie. V polovici temena hlavy, v smere zozadu dopredu, je viditeľný presah vlasov, ktoré vytvárajú vizuálne vejárovitý efekt varínového venca – symbol rímskych cisárov.

6 vyznamenaní na uniforme cisára

Samuel Libay ich spracoval s dokonalou znalosťou heraldika. Ide o tieto vyznamenanania: Rad Zlatého rúna, Uhorský Rad Svätého Štefana, Vojenský Rad Márie Terézie, Rad Leopolda, Rad Železnej koruny a Armádný kríž z rokov 1813 – 1814 (tzv. Delový kríž).

Pohľady na dielo

Keď Samuel Libay vystavil bustu v roku 1841 v Pešti, vzbudil nielen zaslúženú pozornosť, ale vyvolal aj protichodné mienky odborníkov na umeleckú hodnotu diela. Jedni popierali umelecký charakter diela s poukazom na to, že vzniklo výlučne technickým postupom, ktorého triednosť vylučuje z formovania sochy tvorivý intelekt, iní hodnotili cieľavedomé úsilie autora, tvorené spájaním tisícov rozvilín, dôsledne vedené zásadou scelenia do umeleckého celku. Socha sa ako umelecký skvost dostala do zbierok Umeleckopriemyselného múzea v Budapešti, kde je uložená dodnes. Libay bustu vystavil aj na viedenskom dvore v roku 1845 a odborníci vtedy vyčíslili jej hodnotu na 4000 dukátov.

Odporcovia a nepravníci

V ich názoroch narazili na seba štýlové požiadavky a estetické hľadisko, i keď sa oceňovala namáhavá práca a vzácnosť artefaktu. Medzi odporcov patrila aj košický rodák a historik Imrich Henszlmann, ktorý protestoval proti kúpe sochy cisára Františka I. do majetku múzea od zlatníka Samuela Libaya. Pre tlač v roku 1841 poskytol svoj názor: „Ak nechceme, aby Národné múzeum (Nemzeti Múzeum) ani v budúcnosti nebolo iba komorou raritnej stariny, nesmie sa rozširovať zbierka múzea zriedkavosťami alebo dražbami bez umeleckej hodnoty.“ Traduje sa, že busta neprijemne zapôsobila na cisára, údajne sa žartovne vyjadril, že taký „prederavený“ bude vyzeráť až po smrti v hrobe. Podľa relevantných údajov usudzujeme, že Libay dokončil sochu po cisárovej smrti, takže predchádzajúce tvrdenie má skutočne iba hodnotu mýtu. Busta bola vystavená na priemyselnej výstave vo Viedni v roku 1845, kde zaujala svojou výnimočnosťou. V roku 1846 ocenil cisár Ferdinand I. majstrovstvo zhotoviteľa busty a ako prejav priazne a uznania venoval Samuelovi Libayovi osobný dar – zlatý prsteň zdobený diamantom.

F. Glocko

Najlepší športovci mesta za rok 2020 sú známi

Šírenie ochorenia Covid-19 znemožnilo v uplynulom roku organizovať významné športové podujatia či preteky. Napriek nepriaznivým okolnostiam sa aspoň v obmedzených podmienkach podarilo uskutočniť niekoľko športových súťaží, na ktorých nás reprezentovali športovci a športové kluby pôsobiace v Banskej Bystrici. Samospráva preto aj tento rok ocenila úspechy jednotlivcov i kolektívov.

Kategória juniori

Dominika Patrášová – biatlon/Fan klub biatlonu Banská Bystrica

Márius Fízel – džudo/VŠC Dukla Banská Bystrica (cenu prevzal otec Márius Fízel)

Nikola Janeková – ľadový hokej/HC '05 B. Bystrica, ŽHKM Zvolen, Popradské líšky Poprad (cenu prevzal brat Lukáš Janek)

Kategória seniori

Ivona Fialková – biatlon/VŠC Dukla Banská Bystrica

Martin Haring – cyklistika/Dukla Banská Bystrica cycling team

Kategória športové kolektívy

Dukla Banská Bystrica cycling team (cenu prevzal Martin Fraňo, športový riaditeľ)

JUPIE Futbalová škola Mareka Hamšíka Banská Bystrica – U15 (cenu prevzal tréner Adrián Boháčik)

Zľava: Juraj Koval, Ivan Ďatelinka (kapitán HC '05 Banská Bystrica), Roman Porubský (športový riaditeľ HC '05 Banská Bystrica, Lukáš Janek (brat Nikoly Janekovej), Lenka Chebeňová (dcéra Dany Chebeňovej), Ivona Fialková, Adrián Boháčik (tréner JUPIE Futbalová škola Mareka Hamšíka Banská Bystrica U-15), primátor mesta Ján Nosko, Martin Fraňo (športový riaditeľ Dukla Banská Bystrica cycling team), Pavol Dzurák, Martin Haring, Dominika Patrášová, Márius Fízel st. (otec Mária Fízela)

Kategória tréner/funkcionár/ pracovník v športe

JUDr. Juraj Koval

Mgr. Dana Chebeňová – in memoriam (cenu prevzala dcéra – MUDr. Lenka Chebeňová)

Kategória víťazi internetového hlasovania

Jednotlivec: Pavol Dzurák – inline korčuľovanie/Inline Borievka Banská Bystrica

Kolektív: HC '05 Banská Bystrica (cenu prevzal riaditeľ Roman Porubský a Ivan Ďatelinka, kapitán tímu) *mar*

Banskobystrický maratón - 5. jún 2021

Príde nám to ako včera, čo sme v roku 2012 mestu pod Urpínom dali zážitkový mestský maratón a už oslavujeme jeho desiate výročie. Je za nami dekáda zasvätená propagácii pohybu pre zdravie a silných osobných príbehov mnohých Banskobystričanov a ich rodín, ktorí sa na našich podujatiach zúčastnili. Počas posledných mesiacov ľudia i firmy zažívali zložité a náročné dni, no aj napriek všetkému stále máme možnosť zabehať si, bicyklovať sa či ísť do prírody. Túto radosť nám, našťastie, nedokázal vziať ani COVID-19, a práve preto bude tohtoročný Banskobystrický maratón symbolom a pozitívnym signálom do budúcnosti. Účastníci sa môžu tešiť nielen na jediný večerný maratón v Strednej Európe. Pripravili sme pre nich mnoho disciplín, z ktorých si vyberie naozaj každý. Bežci sa okrem maratónu zapotia na polmaratónskej trati i hobby behu

na 3,4 km. Súčasťou podujatia sú Majstrovstvá Slovenskej republiky v Inline a v kolobe-

hu na 21 km trati. Nenáročných 7 km na korčuľoch a kolobežkách môžu absolvovať aj rodiny a hobby verejnosť. V deň podujatia privíta návštevníkov i maratónske Expo s prezentáciou partnerov. Svetovým unikátom bude kompletne ozvučená trať.

Dajte si pozor na obmedzenia

Všetko sa odohrá v centrálnej zóne pred Europa SC a na rýchlej trati širším centrom mesta. Na 7 km okruhu bude počas trvania akcie úplná výluka dopravy. Týka sa to časti Radvaň od odbočky na Pršiansku terasu smerom do mesta a po nábreží až po Námestie slobody. Úplná uzávierka bude trvať od 15:00 do 24:00 hod. Všetky informácie k podujatiu je možné nájsť na registračnom portáli www.marathonbb.com.

Tím Banskobystrický maratón

Hľadáme domov

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Rocly

Vek: 4/2016

Pohlavie: pes

Váha: 20 kg

Výška: 60 cm

Povaha: Rocly je stredný psík priateľskej povahy. Na ľudí sa veľmi viaže a užíva si ich spoločnosť. Rád sa vybehá s nejakou sympatickou sučkou či na prechádzke, poprípade túre, so svojím majiteľom. Je to veľmi milý psík, ktorý si koterec nezaslúži a stále v ňom plače. Ľudia ho síce sklamlí, no on neprestal veriť, že nájde toho pravého majiteľa, ktorý si bude vážiť, že je tu pre neho. Rocly hľadá parťáka a nerozlučného priateľa. Ak chcete vidieť viac psíkov či pomôcť, môžete sa informovať na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 96001 Zvolen. Pomôcť môžete aj s dočasnou opaterou o psíky. Presné informácie o formách výnimočnej pomoci nájdete aj na webovej stránke www.kszv.sk.

Uzávierka júnového čísla

Termín: 28. máj 2021 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať, a preto budeme radi, ak nás kontaktujete v predstihu. Kontaktná osoba: Mgr. Dominika Mojžišová, e-mail: radnickenoviny@banskabystrica.sk, 048/43 30 107.

Komunitné centrá

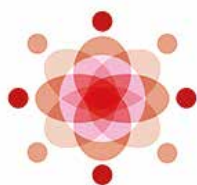
Komunitné centrum Sásová bude aj naďalej fungovať prostredníctvom ONLINE VYSIELANIA. Nasledujúci mesiac vám na našej facebookovej stránke prinesieme zaujímavý rozhovor na tému Kone a my. Okrem toho si môžete vypočuť posledné diely z príbehu na pokračovanie Čierny krásavec a nezabúdame ani na starších poslucháčov, pre ktorých sú pripravené Strašidelné príbehy. Opäť si navaríme niečo dobré s naším šéfkuchárom a pridáme aj inšpiráciu na kreatívne práce. Ak by ste aj vy chceli prispieť do nášho online programu, neváhajte nás kontaktovať správou na našej FB stránke Komunitné centrum Sásová alebo e-mailom na kcsasova@gmail.com.

Komunitné centrum Sásová

Ženy v Banskej Bystrici

Tak znie názov programu, ktorý realizuje v tomto roku Komunitná nadácia Zdravé mesto. Jeho cieľom je odstraňovanie diskriminácie žien na lokálnej úrovni. Možno si pomyslíte, že v našom meste s diskrimináciou žien nemáme problém. My sme z predchádzajúceho prieskumu zistili, že problémov máme dosť. Vytvárame sieť žien, ktoré sú aktívne v rôznych oblastiach života v našom meste a spoločne hľadáme odpovede na to, ako sa Banská Bystrica môže stať mestom čo najviac priateľským k ženám. V programe ponúkame vzdelávanie, diskusie, sieťovanie, inšpirácie, podporu pri realizácii konkrétnych projektov a priestor na nové nápady a riešenia. Prvý vzdelávací blok na tému „Ženy a trh práce“ sa uskutočnil online 13. mája 2021. Ak máte záujem zapojiť sa, alebo chcete vedieť viac, ozvite sa nám na knzm@knzm.sk alebo telefonicky na 0908 086 216.

Komunitná nadácia Zdravé mesto

ŽENY
V BANSKEJ BYSTRICI

Oznam

SPOŁACH, o. z. oznamuje, že vzhľadom na pandemickú situáciu sú stretnutia podpornej skupiny príbuzných a opatrovateľov ľudí s Alzheimerovou chorobou až do odvolania zrušené. V prípade potreby poradenstva nás môžete kontaktovať prostredníctvom e-mailovej adresy spolach.oz@gmail.com alebo na tel. čísle 0948 211 372.

L. Golianová, SPOŁACH, o. z.

Verejné vyhlášky (VV) Stavebného úradu

OVZ-SU 38805/18737/2021/Go

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a o upustení od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: Ing. J. Rendek, Magurská 65, BB; Stavba: Rekonštrukcia 2,5i bytu č. 20 na 2. posch. bytového domu so súpis. č. 3811, situovaný na pozemku parc. KN – C č. 1794 v k. ú. Radvaň, na ul. Slnečná 18 v BB. Vyvesené: 29. 04. 2021

OVZ-SÚ 28434/12049/2021/NEU

VV: Oznámenie o začatí konania o zmene v užívaní stavby a o nariadení ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: L. Kramec, Lupčianska 1071/52, Slovenská Lupča; Stavba: Rekonštrukcia 3i bytu č. 18, na 1. posch. obytného domu, so súpis. č. 6028, na ul. Kalinčiakova 18, na pozemku parc. č. KN – C 2916/9, v k. ú. Radvaň v BB.

Vyvesené: 28. 04. 2021

OVZ-SU 31153/3947/2021/Go

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Stavebné bytové družstvo, Zelená 1, Banská Bystrica; Stavba: Banská Bystrica, ČSO13, ul. Okružná 6 – 7 – 8, obnova bytového domu – iná modernizácia bytového domu a oprava strešného pláštia. Stavba je na pozemkoch parc. č. KN – C č. 918/1, 918/2, 918/3 v k. ú. Radvaň. Vyvesené: 28. 04. 2021

OVZ-SU 37499/18444/2021/GE

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: Ing. J. Orolín, Severná ul. 1502/2, BB; Stavba: Stavebné úpravy v byte č. 18 v bytovom dome na Severnej ulici 1502, vchod č. 2, situovaný na pozemku parc. č. KN – C 20645/5 k. ú. BB v BB.

Vyvesené: 28. 04. 2021

OVZ-SU 33142/4804/2021/Boj

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Stredoslovenská distribučná, a. s., Pri Rajčianke 2927/8, ZA; Stavba: Líniová stavba 12156 – BB, Skuteckého: Rekonštrukcia TS 6604/ts/067, situovaná v k. ú. BB na ulici Skuteckého, F. Bystrého, Rudlovská cesta.

Vyvesené: 20. 04. 2021

OVZ-SU 33496/10271/2021/Kun

VV: Rozhodnutie; Stavebník: STEFE BB, a. s. Zvolenská cesta 1, 974 05 BB; Stavba: Sanácia komína plynovej kotolne Karpatská 2, BB so súpis. č. 13321 na Karpatskej ulici č. 2 v BB, na parcele KN – C 2534 v k. ú. Sásová.

Vyvesené: 20. 04. 2021

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebného úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii dokumentu je potrebné zvoliť Stavebný úrad.

V Banskej Bystrici, 30. 04. 2021

banská bystrica
17-18-19 jún 2021

DNI MESTA

ŠTVRTOK 17. 6.

ROBOTNÍCKY DOM

18:00 koncert: karol samuelčík "romantická gitara"

ZÁHRADA CNK /

SKOK! OSLAVUJE 10 ROKOV

19:00 shantala pèpe: alicie
dame de pic / karine ponties cie.: fovea

PIATOK 18. 6.

VEREJNÁ KNIŽNICA M. KOVÁČA

09:00 - 12:00 čítajte si s nami

ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA

10:00 - 17:00 prehliadka "župný dom a jeho genius loci"

10:00 - 17:00 "po expozíciách literárneho a hudobného múzea"

10:00, 12:00, 14:00, 16:00 vzdelávacie aktivity

RADNICA

10:00, 14:00 mestská hra: "ratujte cesnaka"

TIHÁNYIOVSKÝ KAŠTIEĽ

13:00 - 18:00 výstava "bionika - príroda to naša prvá"

MATEJOV DOM

13:00 - 18:00 expozícia "história mesta banská bystrica"

HVEZDÁREŇ M. HELLA /

AREÁL MÚZEA SNP

14:00 - 18:00 zábavná astronómia a pozorovanie slnka

ARTFORUM BANSKÁ BYSTRICA

16:00 čítanie deťom: eva urbanová "jelenatý a kravatý"

MÚZEUM SNP

16:00 - 18:00 ukážky "klubu modelárov 100 tankov"

365.LABB

od 16:00 špeciálne cocktail menu na báze kávy a čaju

16:00 - 17:30 zoznamka s dobrovoľníctvom

MESTSKÉ DIVADLO Z PASÁŽE

17:00 predstavenie pre deti: "ako si želáte"

PRETÓRIUM

17:00 komentovaná prehliadka výstavy "krajina stredú"

INFORMAČNÉ CENTRUM

17:00 potulky po meste v slovenskom jazyku

SOSBB

17:00 súťaž detí v populárnej piesni

365.LABB

18:00 - 19:00 stretnutie podnikavcov

20:00 - 22:00 koncert: jakub pohle a filip jánošík

ZÁHRADA CNK /

SKOK! OSLAVUJE 10 ROKOV

19:00 shantala pèpe: "carcan"
jaro viňarský: "posledný krok pred"

OZI ZA AMFITEÁTER

21:30 "VI. prehliadka panoramatických filmov [ppf 2021]"

SOBOTA 19. 6.

RADNICA

10:00, 14:00 mestská hra "ratujte cesnaka"

HVEZDÁREŇ M. HELLA

NA VARTOVKE

10:00 - 18:00 pozorovanie slnka

365.LABB

10:00 - 12:00 ekoaktivity pre deti

10:00 - 12:00 ako si doma pripraviť skvelú filtrovanú kávu

ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA

10:00 - 15:00 prehliadka "župný dom a jeho genius loci"

10:00 - 15:00 "po expozíciách literárneho a hudobného múzea"

ZÁHRADA VILY D. SKUTECKÉHO

10:00 - 14:00 piknik v záhrade (aj pre tých najmenších)

MÚZEUM SNP

11:00 - 17:00 ukážky "klubu modelárov 100 tankov"

ZÁHRADA CHAVIVY REIK

14:00 - 16:00 čítanie deťom: boris kováč "dobrodružstvo medveďa

beďa, ktorý radšej pestoval šport ako cesnak"

365.LABB

14:00 - 15:00 "nekupuj, vyrob si vlastnú svietiacu hračku"

ZÁHRADA ŠVK /

ALLIANCE FRANÇAISE

14:00 - 16:00 "spievam po francúzsky"

STREDOSLOVENSKÉ MÚZEUM

14:30 "archeológia v stredoslovenskom múzeu"

INFORMAČNÉ CENTRUM

15:00 potulky po meste v anglickom jazyku

BÁBKOVÉ DIVADLO NA RÁZCESTÍ

16:00 rozprávka pre deti od 4 rokov

365.LABB

16:00 - 18:00 "dišputy o pomalejšej móde"

STREDOSLOVENSKÉ MÚZEUM

16:30 "archeológia v stredoslovenskom múzeu"

DIVADLO POD BALKÓNOM

17:00 rozprávka "Súpková ruženka"

INFORMAČNÉ CENTRUM

17:00 potulky po meste v slovenskom jazyku

ŠTÁTNA OPERA

18:00 "rigoletto"

ROBOTNÍCKY DOM

18:00 vedomostný kvíz o meste pod urpínom

OZI ZA AMFITEÁTER

21:30 "VI. prehliadka panoramatických filmov [ppf 2021]"

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

DIVADLO ŠTÚDIO TANCA

14. - 19. 6. festival dni tanca "návrat z ticha"

ROZPRÁVKOVÝ DOM

18. - 19. 6. čarovný svet rozprávok pavla dobšinského

NÁDVORIE RADNICE

18. - 19. 6. výstava "premeny banskej bystrice"

18. - 19. 6. prezentácia e-bicyklov

s možnosťou vypožičania (5 €/hod.)

RADNICA FOYER

31. 5. - 2. 7. výstava "od paris-roubaix po tour de france"

OBLASTNÁ ORGANIZÁCIA

CESTOVNÉHO RUCHU

18. 6. zaujímavé aktivity

spojené s činnosťou organizácie

MÚZEUM SNP

18. - 19. 6. vstup do lietadla "li-2"

GALLERY LAZOVNÁ 1

18. - 19. 6. výstava: cvetelin cvetanov

a asen cvetanov "teraz a vtedy"

A7 GALLERY

18. - 19. 6. výstava: tomáš rafa

"refugees welcome"

365.LABB

19. 6. ukážka 3D tlače; infostoliky

ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA

18. - 19. 6. burza kníh

18. - 19. 6. výstava: sonia ruskov

"modlitba za vykúpenie"

astronomická fotografia

"vesmírne metamorfózy"

KAVIAREŇ POETIKA

18. - 19. 6. výstava: darina knotková

"poeticky v poetike"

kristína sukupová laloka:

"šperkárské tvorenie"

spoznávajte svoje mesto
objavte stoličkovú ulicu

Všetky podujatia nájdete na www.banskabystrica.sk/podujatia
Zmena programu vyhradená!

PODUJATIA

V BANSKEJ BYSTRICI A OKOLÍ

JÚN 2021

■ HUDBA / TANEC / DIVADLO ■ ŠPORT
■ MÚZEÁ / GALÉRIE / KNIŽNICE ■ INÉ PODUJATIA

31.05. - 02.07. PON - PIA radnica, námestie snp 1 od paris - roubaix po tour de france výstava fotografií	01. - 30.06. UTO - STR banská bystrica do práce na bicykli celoslovenská kampaň pre 2-4 členné tímy	01. - 30.06. UTO - STR online podujatie otváranie bánoša	01.06. UTOROK nádvorie radnice, nádvorie robotníckeho domu medzinárodný deň detí rozprávky divadla z domčeka, hanička a murko - pesničkovo divadelné predstavenie	03.06. ŠTVRTOK 17.00 hod., radnica - cikkerova sieň, námestie snp 1 ars poetica neosoliensis autorské čítanie poézie
05.06. SOBOTA 16.00 hod., europa sc, na troskách 25 banskobystrický maratón 10. ročník, jedinečný večerný maratón na slovensku	05.06. SOBOTA 17.00 hod., divadlo pod balkónom, rudohorská 37 fónka a tónka z gramofónie predstavenie pre deti, zopakuje sa 06.06. o 10.30 hod.	06.06. NEDEĽA 10.00 - 18.00 hod., ssm - tihányiovský kaštieľ, radvanská 27 tvorivé dielne praktické a zážitkové ukážky bionických princípov	09.06. STREDA verejná knižnica mikuláša kováča banskobystrické pierko 4. ročník, vyhodnotenie súťaže	10. - 13.06. ŠTV - NED divadlo pod balkónom, rudohorská 37 festival komorných a pouličných divadiel zála 2021
11.06. PIATOK 18.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 od renesančnej hudby po hudbu latinskej ameriky banskobystrická hudobná jar adam marec, gitara a peter tomko, gitara a iné	13.06. NEDEĽA 10.00 - 18.00 hod., ssm - tihányiovský kaštieľ, radvanská 27 tvorivé dielne praotec bioniky leonardo da vinci	15.06. UTOROK 17.00 hod., ssm - matejov dom, námestie š. moysesova 20 čo sa skrýva v depozíte s historikom filipom glockom	17.06. ŠTVRTOK 18.00 hod., národný dom - kaviareň, národná 11 bystrická hodinka sásová v stredoveku s vladimírom sklenkom a jánom kollárom	17.06. ŠTVRTOK 18.30 hod., sos - nádvorie, dolná 35 divadelný štvrtok: don kychot interaktívne predstavenie pre dospelých
17. - 19.06. ŠTV - SOB banská bystrica dni mesta spoznajte svoje mesto a jeho kultúrny život	18.06. PIATOK 17.00 hod., sos - nádvorie, dolná 35 popbb detská súťaž v speve populárnych piesní	18.06. PIATOK švk - literárne a hudobné múzeum, lazovná 9 vladimír gajdoš komentovaná prehliadka k výstave	18. - 20.06. PIA - NED horná mičína mičinský pitvor divadelno - hudobný festival	19.06. SOBOTA 13.00 hod., športová hala dukla, štiavničky grand prix banská bystrica 2021 8. ročník, medzinárodný mládežnícky turnaj v džude
19.06. SOBOTA 17.00 hod., divadlo pod balkónom, rudohorská 37 šípová ruženka predstavenie pre deti, zopakuje sa 20.06. o 10.30 hod.	19.06. SOBOTA banská bystrica potulky mestom pravidelné prehliadky so sprievodcom	19. - 20.06. SOB - NED 14.30 a 16.30 hod., ssm - matejov dom, námestie š. moysesova 20 svetový deň archeológie s archeologickou martou đuricovou	23.06. STREDA 17.00 hod., ssm - thurzov dom, námestie snp 4 stretnutia s minulosťou s noemi beljak pažinovou na tému o tajomnom stredovekom hrade petuša pri zvolene	25.06. PIATOK park pod pamätníkom snp hurá prázdniny 9. ročník, kultúrno - spoločenské podujatie
26.06. SOBOTA 09.00 hod., park pod pamätníkom snp banskobystrický chodecký míting 2021 5. ročník, medzinárodné preteký v atletickej chôdzi	26.06. SOBOTA 17.00 hod., divadlo pod balkónom, rudohorská 37 janko hraško predstavenie pre deti, zopakuje sa 27.06. o 10.30 hod.	26.06. SOBOTA 18.00 hod., sos - nádvorie, dolná 35 tancovačka komorný program tanečníkov, spevákova a hudobníkov	27.06. NEDEĽA 14.00 hod., sos - nádvorie, dolná 35 hravá vrava hudobno - spevácky program detských spevákova a muzikantova	27.06. NEDEĽA 18.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 bratislavský chlapčenský zbor koncert banskobystrickej hudobnej jari

zmena programu vyhradená!

ĎALŠIE PODUJATIA NÁJDETE NA

WWW.PODUJATIABB.SK

FOR MORE INFORMATION
VISITBANSKABYSTRICA.SK

**RADNIČNÉ
NOVINY**
MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Vydáva: Mesto Banská Bystrica, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica, Editor: Mgr. Dominika Mojžišová, Pomoc pri príprave textov: Mgr. Zdenka Marhefková, PhD., Layout: Mgr. Tomáš Pastorok, Grafická úprava: Denisa Fazekašová, Tlač: Polygrafické centrum, s.r.o., Tomášikova 26, 82101 Bratislava, Distribútor: Do každej bytovej schránky, Slovenská pošta, a.s., Vychádza v náklade: 34 500 výtlačkov, Periodicita: mesačník, On-line verzia: www.banskabystrica.sk, Evidenčné číslo: EV 2943/09, IČO vydavateľa: 00313271, ISSN 1339-9837, Nepredajné! Nevýžiadané rukopisy nevraciam. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu textov vrátane krátenia.